

ODDĚLENÍ SOUČASNÉ LITERATURY

Vedoucí: Ing. Pavel Janáček

Mgr. Kateřina Bláhová; PhDr. Přemysl Blažíček, DrSc. (0,5 úv.); Mgr. Jan Černý; doc. PhDr. Petr Čornej, CSc.; Mgr. Radka Denemarková, Dr.; Mgr. Eva Formánková; PhDr. Blanka Hemelíková; PhDr. Pavel Janoušek, CSc.; Mgr. Michal Jareš, PhDr. Vladimír Křivánek, CSc.; PhDr. Jaroslav Med, CSc. (0,5 úv.); Mgr. Petr Šámal; PhDr. Jiřina Táborská, CSc. (0,75 úv.).

Do 15. 10. 1999 byl vedoucím oddělení PhDr. Pavel Janoušek, CSc.

Do roku 1999 byli členy oddělení Mgr. Milena Vojtková a PhDr. Lubomír Machala, CSc. (0,3 úv.); do roku 1998 v oddělení působili PhDr. Bohumil Svozil, CSc., PhDr. Blanka Svadbová, CSc., PhDr. Vladimír Novotný; PhDr. Věra Brožová, doc. PhDr. Petr Poslední, CSc. (0,5 úv.), do roku 1997 Mgr. Jan Wiendl, do roku 1996 PhDr. Alice Jedličková, CSc., do roku 1993 prom. fil. Michaela Nondková, doc. PhDr. Aleš Haman, DrSc., do roku 1991 PhDr. Václav Königsmark, CSc., PhDr. Dobrova Moldanová, CSc., PhDr. Radko Pytlík, CSc. a PhDr. Ivana Vízdalová; během roku 1991 i PhDr. Marie Mravcová, CSc.

Oddělení vzniklo na jaře 1990 s cílem soustředit badatelskou kapacitu pro výzkum literatury po druhé světové válce. Jeho první prací se stal *Slovník českých spisovatelů od roku 1945* (2 sv., A–L, 1995; M–Ž, 1998), jehož vznik podpořily Grantová agentura AV ČR a Grantová agentura ČR. Strukturou hesla *Slovník* volně navázal na *Lexikon české literatury*, ve více než 900 heslech vedle sebe postavil výrazné autorské osobnosti všech tří větví (oficiální domácí, samizdatové, exilové), různých období a žánrových sfér poválečné české literatury. Jádro autorského kolektivu, tvořené pracovníky oddělení, doplnily desítky externistů z jiných oddělení Ústavu, z dalších vědeckých institucí a z vysokých škol. Kolektiv vedl a vědeckým redaktorem slovníku byl Pavel Janoušek, výkonnými redaktorkami Blanka Svadbová, Jiřina Táborská, Alice Jedličková, a Milena Vojtková.

Od vzniku oddělení se počítalo s postupným přechodem k literárně-historickému zpracování sledovaného období. Organizační a materiální bázi pro ně poskytl šestiletý, tzv. komplexní projekt Grantové agentury ČR *Dějiny české literatury po roce 1945*, udělený Vladimíru Macurovi a Pavlu Janouškovi (od 1999 jediný hlavní řešitel) na období 1997–2002. Jako hlavní výstup

projektu vznikají rozsáhlé dějiny poválečné literatury, které položí důraz nejen na problematiku historické poetiky (proměny poezie, prózy, dramatu, populární literatury, literatury pro děti a mládež a literatury faktu), ale i na mnohostranné zmapování literárního života a literární komunikace (cenzura, nakladatelství, časopisy, život literatury v regionech, literární život jinojazyčných enkláv, literatura v audiovizuálních médiích – film, rozhlas, televize) V současné době se rediguje první ze čtyř období, do nichž je látka *Dějiny* periodizována (1945–1948, 1948–1958, 1958–1969, 1969–1989), autor-
sky vzniká období druhé, třetí a částečně čtvrté. Hlavním redaktorem *Dějiny* je Pavel Janoušek, redakci tvoří Petr Čornej, Blahoslav Dokoupil, Pavel Janáček, Vladimír Křivánek, Martin Pilař (Filozofická fakulta Ostravské univerzity) a Jiřina Táborská. Členy autorského kolektivu jsou dále pracovníci brněnské pobočky ÚČL AV ČR a externisté z vysokoškolských i dalších vědeckých pracovišť.

Vedlejším výstupem komplexního projektu je čtyřsvazková *Antologie myšlení o literatuře 1945–89*, soustřeďující dobovou literární publicistiku z periodického tisku (editor Michal Přibáň, vydání 1. svazku se připravuje). Vzniká též edice archivních dokumentů k poválečnému literárnímu životu (redakční radu vede Petr Čornej). Smyslem projektu je též podpora bádání o české literatuře daného období v nejširším měřítku (vznik analytických studií, vydávání tematických čísel časopisů, organizace konferencí).

Členové oddělení učí na vysokých školách (Katolická teologická fakulta UK, Pedagogická fakulta UK, Filozofická fakulta UK) a pracují na individuálních badatelských projektech literárněhistorické a historické povahy. V minulých dvou letech prošlo oddělení rozsáhlou personální obměnou, která posílila zastoupení mladší a nejmladší badatelské generace.